

Sygn. akt II CNP 47/09

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 listopada 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Marek Sychowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Wojciech Jan Katner

SSA Barbara Trębska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 25 listopada 2009 r.
skargi "K." Spółki Jawnej
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Okręgowego w Z.
z dnia 5 grudnia 2008 r., sygn. akt [...]
wydanego w sprawie z powództwa "K." Spółki Jawnej
przeciwko "K. - Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością
o zapłatę,

oddala skargę.

Uzasadnienie

„K.” Spółka Jawna, powód w sprawie wytoczonej przeciwko K. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością o zapłatę, zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Z. z dnia 5 grudnia 2008 r., którym zmienione zostało orzeczenie Sądu pierwszej instancji zasądzające od pozwanej na rzecz powódki kwotę 54.317 zł z odsetkami oraz kosztami procesu i oddalone zostało powództwo, wniosła o stwierdzenie niezgodności z prawem tego wyroku. Podstawą skargi jest naruszenie art. 361 § 2 w zw. z art. 471 w zw. z art. 474 k.c. przez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na nie zastosowaniu tych przepisów i przyjęciu, że powódka nie poniosła szkody oraz naruszenie art. 328 § 2 w zw. z art. 391 k.p.c. przez brak wskazania i należytego wyjaśnienia podstawy faktycznej i prawnej wyroku wyrażające się w zbyt ogólnikowym i lakonicznym sporządzeniu uzasadnienia tego wyroku.

Według ustaleń poczynionych w sprawie zakończonej wyrokiem, od którego wniesiona została skarga, powódka, na podstawie umowy leasingu zawartej z E. S.A., była użytkownikiem samochodu osobowego Volkswagen Passat. Umowa przewidywała, że po upływie czasu trwania leasingu własność samochodu zostanie przeniesiona na powódkę za cenę 22.581,91 zł + VAT. Samochód po przekazaniu go pozwanej w celu wymiany zamków został skradziony z terenu obiektu stacji serwisowej pozwanej. Na podstawie umowy zawartej z pozwaną do monitorowania i ochrony tego obiektu zobowiązana była Agencja „C.” S.K. Sprawcy kradzieży nie zostali wykryci. Z tytułu ubezpieczenia AC leasingodawca otrzymał odszkodowanie w kwocie 83.000 zł, z czego kwotę 64.867,67 zł zaliczył na poczet nie zapłaconych rat z tytułu wynagrodzenia pieniężnego należnego mu od powódki, a pozostałą kwotę 18.132,39 zł przekazał powódce. Wartość samochodu w chwili upływu czasu trwania leasingu wyniosłaby 100.200,00 zł. Rozstrzygając sporną w sprawie kwestię wysokości szkody poniesionej przez powódkę na skutek kradzieży samochodu, Sąd Rejonowy w Z. w wyroku z dnia 20 sierpnia 2008 r. przyjął, że szkoda ta – za którą odpowiedzialność ponosi pozwana – stanowi różnicę między wartością samochodu w chwili upływu czasu trwania leasingu (100.200, 00 zł) a ceną samochodu, którą obowiązana byłaby zapłacić powódka za nabycie jego własności (27.550 zł) i kwotą otrzymaną przez powódkę z tytułu odszkodowania wypłaconego przez ubezpieczyciela w związku z kradzieżą samochodu (18.132,39 zł). W wyniku rozpatrzenia apelacji pozwanej Sąd drugiej instancji w wyroku, od

którego wniesiona została rozpoznawana skarga, uznał, że przy ustaleniu szkody wyrażającej się wartością samochodu, którego własność nabyłaby powódka po upływie czasu trwania umowy leasingu gdyby samochód nie został skradziony, należy także uwzględnić kwotę 64.867,61 zł niezapłaconych przez powódkę rat z tytułu wynagrodzenia pieniężnego należnego leasingodawcy. O kwotę tę należy pomniejszyć rozmiar szkody, co prowadzi do wniosku, że w rzeczywistości powódka nie poniosła szkody, która by podlegała naprawieniu przez pozwaną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przepis art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. określa jakie elementy powinno zawierać uzasadnienie wyroku sądu drugiej instancji. Wprawdzie uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie wskazuje podstawy prawnej odpowiedzialności pozwanej za szkodę doznaną przez powódkę, ale w sytuacji, gdy przyczyną oddalenia powództwa było ustalenie braku szkody (art. 361 § 2 k.c.), uchybienie to nie spowodowało niezgodności wyroku z prawem.

Nie jest naruszeniem art. 328 § 2 k.p.c. sporządzenie ogólnikowego i lakonicznego uzasadnienia, jeżeli jego treść pozwala na zrozumienie powodów rozstrzygnięcia. Zaletą uzasadnienia jest jego zwięzłość, byleby można było odnaleźć w nim elementy, których wymaga ustawa i dało się na ich podstawie ocenić zgodność wyroku z prawem.

Uzasadnienie zaskarżonego wyroku w sposób dostateczny wyraża – w ustalonym w sprawie stanie faktycznym – stanowisko sądu co do spornej w sprawie kwestii szkody, której naprawienia przez pozwaną domagała się powódka. Kwestia, czy stanowisko to jest w świetle prawa materialnego (art. 361 § 2 k.c.) prawidłowe, nie stanowi o naruszeniu art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

Szkoda, której powódka domagała się naprawienia przez pozwaną nie jest stratą, którą powódka poniosła już w chwili doznania szkody (kradzieży samochodu), lecz szkodą przyszłą, polegającą na utracie korzyści, której powódka oczekiwała, gdyby samochód nie został skradziony, co w normalnym toku zdarzeń powodowałoby kontynuowanie wykonywania umowy leasingu samochodu i – zgodnie z jej postanowieniami – nabycie własności samochodu przez powódkę po upływie czasu trwania leasingu. Szkodą tą, jak zgodnie przyjęły oba Sądy orzekające w sprawie i czego skarżąca nie kwestionuje, wyraża się wartością

samochodu na tę chwilę, wynoszącą 100.200,00 zł. Nie budzi przy tym wątpliwości, że dla ustalenia szkody, którą powódka faktycznie poniesie, kwota ta powinna zostać pomniejszona o kwotę 18.132, 39 zł, otrzymaną przez powódkę z tytułu odszkodowania wypłaconego przez ubezpieczyciela w związku z kradzieżą samochodu. Nie budzi też zastrzeżeń skarżącej, że wymieniona kwota 100.200,00 zł powinna być pomniejszona także o kwotę 27.550 zł, stanowiącą cenę samochodu, którą powódka obowiązana byłaby zapłacić za nabycie jego własności po upływie czasu trwania leasingu, tj. o wydatek, który powódka musiałaby ponieść żeby stać się właścicielką samochodu. Trafnie co do zasady Sąd Okręgowy uznał, że tak samo należy potraktować inne wydatki, które powódka obowiązana byłaby ponieść w związku z kontynuowaniem wykonywania umowy leasingu prowadzącym do nabycia własności samochodu, a których w następstwie kradzieży samochodu nie poniosła, co dotyczy kwoty 64.867,61 zł nie zapłaconych przez powódkę rat z tytułu wynagrodzenia pieniężnego należnego leasingodawcy. Nie można jednakże byłoby odmówić racji skarżącej, gdyby – jak ona twierdzi – kwota 64.867,61 zł stanowiła w istocie wynagrodzenie należne leasingodawcy wyłącznie za korzystanie z samochodu w czasie trwania umowy leasingu i jej zapłacenie nie było powiązane z przewidzianą w umowie leasingu opcją przeniesienia własności samochodu na powódkę. W takim wypadku utrata przez powódkę możliwości korzystania z samochodu na skutek jego kradzieży spowodowałaby utratę spodziewanych korzyści z korzystania z samochodu i to ta szkoda podlegałaby zrekompensowaniu przez zwolnienie powódki od obowiązku świadczenia kwoty 64.867,61 zł. Powtórne jej uwzględnienie, tym razem jako zmniejszającej szkodę powódki polegającą na pozbawieniu jej możliwości nabycia własności samochodu, byłoby oczywiście niezasadne. W sprawie brak jest jednakże ustaleń – które mogłyby być dokonane przede wszystkim na podstawie treści umowy leasingu zawartej przez powódkę – pozwalających na przyjęcie prawdziwości twierdzeń powódki co do treści tej umowy. Brak tych ustaleń nie jest przedmiotem zarzutu naruszenia przepisów postępowania podniesionego w ramach podstaw, na których oparta została skarga. Wobec związania Sądu Najwyższego granicami podstaw skargi (art. 424¹⁰ k.p.c.) brak ten nie może więc prowadzić do stwierdzenia niezgodności zaskarżonego wyroku z prawem. Należy dodać, że – niezależnie od podstawy odpowiedzialności pozwanej względem

powódki – ciężar udowodnienia poniesienia szkody i jej rozmiaru, spoczywał na powódce (art. 6 k.c.).

Z przytoczonych względów trudno dopatrzeć się wydania zaskarżonego wyroku z naruszeniem art. 361 § 2 k.c., które uzasadniałoby uwzględnienie skargi. Przy ocenie jej zasadności należało mieć na uwadze, że według ugruntowanej wykładni art. 424¹ k.p.c. przesłanką stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest jego wydanie w następstwie rażąco wadliwej wykładni bądź oczywiście niewłaściwego zastosowania prawa, którego rozumienie nie budzi żadnych wątpliwości (np. wyroki Sądu Najwyższego: z dn. 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007, nr 1, poz. 17, z dnia 4 stycznia 2007 r., V CNP 132/06, OSNC 2007, nr 11, poz. 174).

Powiązanie przez skarżącą zarzutu naruszenia art. 361 § 2 k.c. z („w związku”) art. 471 i art. 474 k.c. jest o tyle bezprzedmiotowe, że samodzielną podstawą oddalenia powództwa zaskarżonym wyrokiem jest ustalenie braku szkody doznanej przez powódkę, bez wskazania podstawy odpowiedzialności pozwanej za wyrządzenie tej szkody. Poza art. 471 w zw. z art. 474 k.c. podstawą tą mógłby być art. 416 k.c. lub art. 429 k.c. Jeżeli wybraną przez powódkę podstawą dochodzonego roszczenia był art. 471 w zw. z art. 474 k.c., to w sytuacji, gdy nieskuteczny okazał się zarzut naruszenia art. 361 § 2 k.c., pozwalający na podważenie zasadności ustalenia co do braku szkody, nie może być mowy o naruszeniu art. 471 w zw. z art. 474 k.c.

Wobec powyższego, Sąd Najwyższy na podstawie art. 424¹¹ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.